

Силабус навчальної дисципліни
«Лексикологія новогрецької мови»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.081 Новогрецька мова і література (переклад включно)
Освітньо-професійна програма	Новогрецька мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна
Мова навчання	Новогрецька , українська
Семестр	IV
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	іспит
Викладач	Романенко Ольга Петрівна , доктор філософії, викладач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ Петрова Галина Леонідівна , к.ф.н., старший викладач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	<p>Програма навчальної дисципліни «Лексикологія новогрецької мови» призначена для навчання студентів другого курсу – майбутніх фахівців з перекладу.</p> <p>Основним завданням курсу є ознайомлення студентів із теоретичними та практичними аспектами лексичної системи сучасної новогрецької мови та її підсистем, які утворюються на основі взаємодії граматичної будови та лексичного складу мови та їхній порівняльний аналіз із відповідними системами української мови; систематизація окремих теоретичних положень; вивчення характерних особливостей лексичного устрою новогрецької мови та його порівняльний аналіз із українською мовою; допомогти студентам оволодіти навичками застосовувати положення та поняття лексикології на мовному та мовленнєвому матеріалі; коментувати, пояснювати та ілюструвати лексичні явища в різних сферах функціонування мови.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни розкривається в таких темах змістового модуля Основи лексикології новогрецької мови: Тема 1. Лексикологія як</p>

	<p>наука. Тема 2. Лексичні поля. Позамовні зв'язки. Тема 3. Значення слова. Тема 4. Неологізми. Тема 5. Явище запозичення. Тема 6. Абревіатури. Тема 7. Лексикографія як наука про складання словників. Тема 8. Діалектизми. Тема 9. Фразеологізми.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є лексична система сучасної новогрецької мови.</p>
<p>Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)</p>	<p>Відповідно до робочого навчального плану 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:</p> <p>лекції – 14 год.</p> <p>семінарські заняття – 16 год.</p> <p>практичні заняття – не передбачено</p> <p>консультації – 2 год.</p> <p>самостійна робота – 60 год.</p>
<p>Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни</p>	<p>Для успішного освоєння дисципліни «Лексикологія першої іноземної мови» студенти повинні</p> <p>3.1. Знати базові граматичні поняття новогрецької та української мов, принцип мовної взаємодії, загальнонаукові поняття лексикології, характеристику лексичних явищ та їх взаємозв'язок і взаємозалежність в сучасній новогрецькій та українській мовах.</p> <p>3.2. Вміти визначати та характеризувати морфологічну будову слів; використовувати лінгвостилістичні поняття при аналізі парадигматичних і синтагматичних відношень, лексичних аспектів слова, принципів розподілу слів на лексико-морфологічні та лексико-синтаксичні класи;</p> <p>3.3. Володіти навичками застосувати концептуальний апарат сучасної теоретичної граматики та лексикології для зіставного аналізу й порівняння лексичних систем новогрецької та української мов.</p> <p>Для успішного освоєння дисципліни студенти повинні володіти комплексними знаннями, отриманими в рамках шкільної програми, вільно володіти українською мовою та використовувати знання, які вони отримують на нормативних практичних курсах загальнофілологічних дисциплін, зокрема, дисциплін «Сучасна українська літературна мова», «Практична граматика новогрецької мови», «Практична фонетика новогрецької мови».</p> <p>Знання та навички, отримані в результаті вивчення даних дисциплін, сприяють вивченню курсу «Лексикологія першої іноземної мови» і мають високу ступінь кореляції з ними.</p>
<p>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)</p>	<p>Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із поняттєвим апаратом лексикології, концепціями провідних новогрецьких та українських лінгвістів; розвинення у студентів самостійного критичного мислення через набуття вмінь аналізувати лексично релевантні явища на тлі сучасних мовознавчих концепцій, а також уміння вільно оперувати основними поняттями лексикології та удосконалення інформаційної культури студентів (уміння працювати зі словниками, підручниками, хрестоматіями та додатковою літературою, із залученням Інтернету тощо).</p>

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

- **ЗК 1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- **ЗК 2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- **ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- **ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- **ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК 12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- **ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- **ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- **ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати новогрецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- **ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- **ФК 9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та новогрецькою і другою іноземною мовами.
- **ФК 12.** Здатність до організації ділової комунікації.
- **ФК 13.** – *Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.*
- **ФК 14.** – *Володіння теоретичними основами використання новогрецької мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.*
- **ФК 15.** – *Здатність використовувати соціокультурні та лінгвокраїнознавчі знання про країни, мови яких вивчаються, з метою успішної комунікації та перероблення інформації іноземними мовами.*
- **ФК 22.** – *Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.*

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Знати загальнонаукові основні та вихідні поняття лексикології; основні підходи до вивчення об'єкту лексикології; зв'язок лексикології з іншими дисциплінами

Знати засоби словотворення, типи семантичної структури слова та механізми семантичних змін в новогрецькій мові; основні типи відношень в лексиці

Знати основні типи відношень в лексиці новогрецької мови

Знати принципи класифікації і функції фразеологічних одиниць новогрецької мови

Знати регіональну, темпоральну та соціальну диференціацію слів новогрецької мови

Знати основні засади лексикографії. принципи класифікації словникового складу новогрецької мови

Вміти коректно вживати термінологічний апарат лексикології

Вміти проводити словотвірний та компонентний аналіз новогрецьких лексичних одиниць

Вміти аналізувати шляхи та засоби словотворення в новогрецькій мові, розпізнавати регіонально диференційовану новогрецьку лексику, характеризувати терміни та жаргонізми, архаїзми та неологізми в новогрецькій мові

Вміти користуватися новогрецькими лексикографічними довідниками, визначати їх тип

Здатність спілкуватися новогрецькою мовою як усно, так і письмово

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти й оперувати інформаційними та комунікаційними технологіями відповідно до потреб перекладацької діяльності

Здатність самостійно критично мислити через набуття вмінь визначати й аналізувати лексичні явища в рамках сучасних мовознавчих концепцій

Здатність використання інформаційно-комунікативних технологій, вміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію

Навчальна логістика (тематичний план)

Зміст навчальної дисципліни розкривається в таких темах змістового модуля

Основи лексикології новогрецької мови:

Тема 1. Лексикологія як наука.

Тема 2. Лексичні поля. Позамовні зв'язки.

Тема 3. Значення слова.

Тема 4. Неологізми.

Тема 5. Явище запозичення.

Тема 6. Абревіатури.

Тема 7. Лексикографія як наука про складання словників.

Тема 8. Діалектизми.

Тема 9. Фразеологізми.

Система оцінювання результатів навчання

семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Лексикологія першої іноземної мови» має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота	25
2.	Самостійна навчальна робота	25
3.	Модульна контрольна робота	20

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента «Відмінно»:

Зміст відповіді: демонстрація повного розуміння та чітке визначення лінгвістичних термінів, компетентне визначення теоретичних засад та різних підходів до мовних явищ; вміння пояснити смислові, структурні, загальні та відмінні особливості мовних одиниць усіх рівнів та навести доречні приклади.

Форма відповіді: коректна лексико-граматична та інформаційна презентація тексту, вільне володіння лінгвістичною термінологією, зв'язність та логічне послідовне викладення матеріалу з дотриманням семантичних та формальних зв'язків між реченнями.

Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Добре»:

Відповідь студента повна, зрозуміло викладена, однак містить неповну ілюстрацію понять, невдалі приклади, зайву інформацію. Допускається **3-4** граматичних або лексичних помилок.

Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Задовільно»:

Відповідь є правильною по суті, однак неповною (через відсутність пояснень, прикладів). Допускається **6-8** мовних помилок.

Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання частково не відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Незадовільно»:

Відповідь студента не відображає суті питання, не містить основних термінів та їх визначень, не проілюстрована доречними прикладами, або витлумачена у спотвореній формі. У відповіді студента присутні більше **ніж 9** мовних помилок.

Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання не відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь

Підсумковий модульний контроль проводиться у вигляді написання *модульної контрольної роботи*, що спрямований на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни «Лексикологія новогрецької мови» для відповідного семестру. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР**, який максимально може становити **20 балів** за системою ECTS. Неявка на МКР – 0 балів.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**.

Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Студенти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття. Таким чином, **максимальний рейтинговий бал** за роботу протягом семестру може становити **50**.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

- **Підсумковий семестровий контроль** навчальних досягнень студентів з дисципліни «Лексикологія першої іноземної мови» здійснюється у формі **іспиту**

- **Іспит** відбувається в усній формі і проводиться за білетами, кожен з яких містить 3 питання. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних складових іспиту. За іспит виставляється оцінка, яка дорівнює середньому арифметичному балу за всі три завдання, округленому до цілого числа і трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно»	30 балів
«добре»	23 бали
«задовільно»	18 балів
«незадовільно»	0 балів

- **Підсумкова оцінка** за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового балу (сума рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР) та **екзаменаційного балу**).

Відмінно	A	90-100
Добре	B	82-89
	C	75-81
Задовільно	D	66-74
	E	60-65
Незадовільно	FX	0-59

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.

Під час роботи над усними/письмовими завданнями недопустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:

- використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень;
- використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів;
- видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту;
- несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми);
- фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи;
- посилання на джерела, які не використовувалися у роботі,
- залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Рекомендована література

Основна:

1. Mirabel, A. (1988). *Η νέα ελληνική γλώσσα. Περιγραφή και ανάλυση*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
2. Mounin, G. (1994). *Κλειδιά για τη γλωσσολογία*. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
3. Αναστασιάδη-Συμειωνίδη, Α. (1994). *Νεολογικός δανεισμός της νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Υπηρεσία Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ.
4. *Κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνείας Α-Γ Γυμνασίου* (1997). Αθήνα: Βολονάκη.
5. Κεσόπουλος, Α. (1990). *Μαθαίνω σωστά τη γλώσσα μου (σε 107 λεξιλογικές ασκήσεις)*. Μαλλιαρής: Παιδεία.
6. *Συντακτικό της νέας ελληνικής*. (2003) Α, Β, Γ Γυμνασίου. Αθήνα: Οργανισμός

- Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.
7. Τριανταφυλλίδης, Μ. (2003). *Νεοελληνική Γραμματική της δημοτικής*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη).

Допоміжні:

1. Δεμίρη-Προδρομίδου, Ε. (1985). *Η γλώσσα των ιδιωτισμών και των εκφράσεων*. Θεσσαλονίκη: Βιβλίο ασκήσεων.
2. *Λεξικό της κοινής νεοελληνικής*. (1999). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
3. Λιαπή, Β. (1994). *Γλώσσα η ελληνική. Από τη γλωσσική θεωρία στη διδακτική πράξη*. Θεσσαλονίκη: Βανιάς.
4. Τριανταφυλλίδης, Μ. (1997). *Νεοελληνική γραμματική*. Αθήνα: Οργανισμός εκδόσεων διδακτικών βιβλίων.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Dictionary of Standard Modern Greek [електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу : http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides.index.html.
2. Δημητράκος Δ. Μέγα Λεξικόν Όλης της Ελληνικής Γλώσσης [електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу : <http://ru.scribd.com/doc/34960990/Δημητράκου—Μέγα-Λεξικόν-Όλης-της-Ελληνικής-Γλώσσης-1—http-www-projethomere-com>.
3. Ελληνικό Λεξικό [електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу: <http://www.asxetos.gr/default.aspx?tabid=162&s=98&sc=65#axzz2DGgUURTV>.
4. Μπαμπινιώτης Γ. Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας [електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу : <http://ru.scribd.com/doc/50125929/Λεξικό-της-νέας-ελληνικής-γλώσσας-Μπαμπινιώτης-2005-b>.
5. Περάκης Ι. Λεξικολογία και Λεξικογραφία. Νεοελληνική Λεξικογραφία (1524-1974) [електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу: <http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/3280#page/2/mode/2up>.
6. Τράπαλης Γ. Σύντομη ανασκόπηση της σύγχρονης ελληνικής λεξικογραφίας [електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу: http://www.linguist-uoi.gr/cd_web/docs/greek/041_trapalisICGL8_OK.pdf.